

Lag om brandfarliga och explosiva varor;

utfärdad den 30 juni 1988.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller hantering och import av brandfarliga och explosiva varor.

Lagens syfte är att hindra att sådana varor orsakar brand eller explosion som inte är avsedd samt att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa eller egendom genom brand eller explosion vid hantering av sådana varor.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka varor som på grund av sina egenskaper eller sin sammansättning eller av annan orsak skall anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor.

3 § Med hantering avses i denna lag tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, förstöring, saluförande, underhåll, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

4 § Lagen gäller inte sådan transport av brandfarliga eller explosiva varor som omfattas av lagen (1982: 821) om transport av farligt gods.

I lagen (1985: 426) om kemiska produkter finns bestämmelser avsedda att förebygga andra skador än sådana som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av brandfarliga eller explosiva varor. Bestämmelser om skyldighet för arbetsgivare och arbetstagare att vidta skyddsåtgärder mot skador som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av brandfarliga eller explosiva varor finns i arbetsmiljölagen (1977: 1160). I räddningstjänstlagen (1986: 1102) finns bestämmelser om skyldighet för ägare eller innehavare av byggnad eller andra anläggningar att vidta olycks- och skadeförebyggande åtgärder vid brand.

I fråga om sprängning och fyrverkeri inom område med detaljplan, inom vilken kommunen är huvudman för allmänna platser, finns bestämmelser i 6 § allmänna ordningsstadgan (1956: 617).

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från lagens tillämpning i fråga om viss vara eller viss hantering eller import.

Skyldigheter vid hantering av brandfarliga och explosiva varor

6 § Byggnader och andra anläggningar där brandfarliga eller explosiva varor hanteras samt anordningar för hantering av sådana varor skall vara

inrättade så att de är betryggande från brand- och explosionssynpunkt och förlagda på sådant avstånd ifrån omgivningen som behövs med hänsyn till hanteringen. Detta gäller också områden med sådana byggnader, anläggningar och anordningar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att byggnaderna, anläggningarna, anordningarna och områdena skall omfattas av särskilda krav. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att sådana byggnader, anläggningar och anordningar inte får användas, saluhållas eller säljas om de inte efter kontroll genom teknisk provning, besiktning eller annan undersökning har befunnits vara betryggande från skyddssynpunkt.

7 § Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor skall vidta de åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att förhindra brand eller explosion som inte är avsedd och för att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa eller egendom genom brand eller explosion.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela särskilda föreskrifter om sådana åtgärder och försiktighetsmått.

8 § Den som bedriver yrkesmässig verksamhet, i vilken ingår hantering av brandfarliga eller explosiva varor, skall ha den kompetens eller tillgång till den kompetens som behövs med hänsyn till hanterings omfattning och varornas egenskaper. Detta gäller också den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor i större mängd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådan kompetens.

9 § Den som bedriver verksamhet, i vilken ingår yrkesmässig hantering av brandfarliga eller explosiva varor, skall se till att det finns tillfredsställande utredning om riskerna för brand eller explosion i verksamheten och om de skador som därvid kan uppkomma.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådan utredning.

10 § Den som tillverkar, importerar eller överlåter brandfarliga eller explosiva varor skall genom märkning eller på annat sätt lämna de uppgifter som är av betydelse från brand- och explosionssynpunkt (varuinformation).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om varuinformation.

Tillstånd m. m.

11 § Den som hanterar eller importerar explosiva varor och den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor skall ha tillstånd till det.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får om det behövs från brand- eller explosionssynpunkt meddela föreskrifter om att annat särskilt krav skall gälla för hantering eller import av brandfarliga eller explosiva varor.

12 § Är det av särskild betydelse från brand- eller explosionssynpunkt, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förbjuda hantering eller import av en brandfarlig eller explosiv vara.

13 § Byggnadsnämnden prövar frågor om tillstånd beträffande brandfarliga varor. Polismyndigheten eller sprängämnesinspektionen prövar enligt vad regeringen närmare föreskriver frågor om tillstånd beträffande explosiva varor.

14 § Tillstånd skall begränsas till viss tid och innehålla de villkor som kan förutses vara erforderliga från brand- och explosionssynpunkt under tillståndets giltighetstid.

Om det behövs från brand- eller explosionssynpunkt får tillståndsmyndigheten under tillståndets giltighetstid föreskriva att nya eller ändrade villkor skall gälla för tillståndet.

15 § Ett tillstånd får återkallas, om

1. bestämmelse i lagen eller föreskrift som meddelats med stöd av denna eller villkor som uppställts med stöd av 14 § i något väsentligt avseende inte iakttas, eller

2. det i annat fall är av väsentlig betydelse från brand- eller explosionssynpunkt.

Tillsyn

16 § Sprängämnesinspektionen utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt de föreskrifter och villkor som meddelats med stöd av lagen.

På det lokala planet utövas tillsynen, om inte regeringen föreskriver annat, av kommunens räddningsnämnd i fråga om brandfarliga varor och av polismyndigheten i fråga om explosiva varor.

17 § En tillsynsmyndighet har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

18 § En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i enskilda fall för att denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite.

Om någon underlåter att iakttä vad som har angivits i ett föreläggande eller ett förbud enligt första stycket, får en tillsynsmyndighet förordna om rättelse på hans bekostnad. Finns förutsättningar att meddela ett föreläggande eller förbud, får ett sådant förordnande ges utan att föreläggande eller förbud meddelats, om tillsynsmyndigheten med hänsyn till risken för allvarliga skador eller av andra särskilda skäl finner att rättelse bör ske utan dröjsmål.

19 § För tillsyn enligt denna lag har en tillsynsmyndighet rätt till tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som används i samband med hanteringen av brandfarliga och explosiva varor och får göra undersökningar och ta prover. För uttaget prov betalas inte ersättning.

Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att ersätta en tillsynsmyndighets kostnader för provtagning och undersökning av prov.

Avgifter

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för statliga myndigheters verksamhet enligt denna lag.

Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter för kommunala myndigheters verksamhet.

Ansvar m. m.

21 § Den som

1. med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot 7 §,
2. med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 11 § första stycket eller mot föreskrift, villkor eller förbud som har meddelats med stöd av 6–12 eller 14 §§, eller
3. med uppsåt eller av oaktsamhet underlåter att efterkomma en begäran enligt 17 §

döms till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Till ansvar enligt första stycket döms inte om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken eller enligt lagen (1960: 418) om straff för varusmuggling.

22 § Den som har överträtt vitesföreläggande eller vitesförbud döms inte till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

23 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift om förhållande av betydelse i en ansökan eller annan handling som avges enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen döms till böter.

24 § Brandfarliga eller explosiva varor som varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet av varorna samt utbytet av sådant brott skall förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt.

Om en brandfarlig eller explosiv vara förklaras förverkad, får även varans förpackning förklaras förverkad.

25 § Anordningar för hantering av brandfarliga eller explosiva varor som varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet av anordningarna skall förklaras förverkade, om den brottsliga gärningen har medfört uppenbar risk för en betydande skada genom brand eller explosion och förverkande inte är uppenbart oskäligt.

Om en anordning förklaras förverkad, får även anordningens innehåll och förpackning förklaras förverkade.

26 § Den som har tagit befattning med ett ärende som avses i denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han därvid erfarit om någons affärs- eller driftförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980: 100).

Överklagande m. m.

27 § Byggnadsnämndens beslut i tillståndsärenden får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos kammarrätten. Sprängämnesinspektionen får överklaga byggnadsnämndens beslut om tillstånd.

Polismyndighetens beslut i tillståndsärenden får överklagas hos sprängämnesinspektionen. Inspektionens beslut får inte överklagas.

Sprängämnesinspektionens beslut i tillståndsärenden, som inspektionen har prövat som första instans, får överklagas hos kammarrätten.

28 § Polismyndighetens och räddningsnämndens beslut i tillsynsärenden får överklagas hos sprängämnesinspektionen. Inspektionens beslut får inte överklagas.

Sprängämnesinspektionens beslut i tillsynsärenden och i övriga ärenden som inspektionen prövar som första instans får överklagas hos kammarrätten.

Beslut om föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen och som har meddelats med stöd av bemyndigande enligt denna lag får inte överklagas.

29 § I beslut enligt 14 § andra stycket om nya eller ändrade villkor, enligt 15 § om återkallelse av tillstånd och enligt 18 § om föreläggande, förbud eller rättelse får förordnas att beslutet skall gälla med omedelbar verkan.

Övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989, då lagen (1975:69) om explosiva och brandfarliga varor skall upphöra att gälla.

2. Om det i lag eller annan författning hänvisas till bestämmelser som ersätts genom bestämmelserna i den nya lagen, skall i stället de nya bestämmelserna tillämpas.

3. Ett beslut om föreskrifter, godkännande, tillstånd, medgivande eller undantag som har meddelats med stöd av äldre bestämmelser skall anses meddelat med stöd av motsvarande bestämmelser i den nya lagen, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat.

4. I fråga om tillstånd som enligt äldre bestämmelser har meddelats att gälla tills vidare får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet för tillståndshavaren att göra anmälan hos viss myndighet. Iakttas inte föreskriven anmälningskyldighet skall tillståndet anses ha upphört att gälla.

På regeringens vägnar

SFS 1988: 868

INGVAR CARLSSON

THAGE G PETERSON
(Industridepartementet)

